

tal: »Zakaj niste omenili tudi Gräwe-nitzove, kakor sem vam naročil?« — »Saj sem se spomnil, svetlost«, je odgovoril pridigar. — »Kedaj pa?« — »Ko sem molil: ... ampak reši nas vsega hudega.«

Gonsalvo iz Cordobe, vojskovodja Ferdinanda V., aragonskega kralja, je baš napadel sovražnika, ko mu je zle-tela zaloga smodnika v zrak. Vendar ga ta nesreča ni potrla, pač pa je vzkliknil: »Naprej, otroci, zmaga je naša! Božja previdnost sama nam daje znamenje, da smodnika niti ne potrebujemo!« — Gonsalvo je tedaj res premagal sovražnika.

Ruski pisatelj Nikolaj Vasiljevič Gogol (rojen l. 1810 v Sorečnicah v Poltavski guberniji in umrl l. 1852 v Moskvi)

je obiskal julija meseca l. 1835 Kljev, kjer je pripravil veseloigro »Revizor« za oder. Igra žigosa podkupljivost nekdanjega ruskega uradništva. Kakor pri poveljuje, je car po prvi predstavi poklical pesnika k sebi in mu med drugim rekel: »Tako se še nisem nikdar smejal!« — In Gogol je odvrnil: »Jaz sem pa pričakoval od te igre popolnoma drug učinek.«

Za časa Ludvika VII. je živel v Parizu slaven profesor bogoslovja Pierre de Cordeil, učitelj poznejšega papeža Inocenca III. Inocenc ga je v znak hvaležnosti imenoval za škofa in pozneje za nadškofa. Nekoč mu je rekel: »Povišal sem te v nadškofa.« — In Pierre de Cordeil mu je odgovoril: »In jaz tebe za papeža!«

»Pojdi z mano! Ura je napočila, ko se moraš posloviti od sveta!« — »Kako«, se je razburil človek, »ali tako držiš dano mi besedo? Saj si mi vendar obljubila, da boš poslala svoje sluge, preden boš prišla sama. Jaz nisem videl nikogar.« — »Molči«, ga je resno zavrnila Smrt, »ali ti nisem poslala slugo drugega za drugim? Ali ni prišla vročina, ki te je vrгла na posteljo? Ali se ti ni vrtelo v glavi? Te ni li protin bodel v vseh udih? Ali ti ni šumelo po ušesih? Ni li zobobol glodal po tvojih čeljustih? Se ti ni napravljala tema pred očmi? In vrh vsega tega, ali te ni moj ljubki bratec, spanec, spomnil vsak večer name? Nisi li ležal po noči, kakor da bi že bil mrtev?«

Človek ni vedel kaj odgovoriti. Udal se je v svojo usodo in je nemo odšel s Smrtjo.

Vrli hlapec.

Kmet Predan je imel vrlega hlapca. Da je res vrli, to je izvedel Predan po majhnem dogodku.

Hlapec ni slutil, da ga opazuje gospodarjevo oko, ko je pokazal svojo veljavo, in dejanja, ki se izvrše tako, so najboljša.

Vročega poldne je bilo, ko se je vrnil hlapec s svojima konjema z njive. Konja je izpregel in nakrmil, kajti vsakdo ki to hoče vedeti, ve, da žival nima pravega miru, dokler je še v vpregi. Pa marsikdo tega noče vedeti, da ne bi imel dela z izpreganjem in napreganjem. Predanov hlapec ni bil takšen in zato mu je morda potem teknil obed tem bolj.

Moški baže morajo kaditi. Ni še dognано, katera pipa tobaka je boljša, ali ona v jutro, ali opoldne, ali pa na večer. Predanov hlapec je čislal vse enako. Prav udobno mu je torej bilo pri srcu, ko je sedel po obedu na kamen ob vratih konjskega hleva in je z močno slamo snažil cev svoje pipe, med tem ko je položil okroglo glavo od pipe na hlevno okensko polico. Ko je zdaj segel po pipi, jo je nehote sunil in zakovalila se je v hlev. Že se je hotel hlapec

ZA NAŠO DECO

Sluge smrti.

(Pravljica.)

Pred davnim, davnim časom je potoval velikan po široki cesti. Naenkrat stopi predenj stara ženica in ga ustavi, rekoč: »Stoj, niti koraka naprej!« — »Kaj«, se je začudil velikan, »ti reva, ki jo morem zdrobiti med prsti, ti mi zastavljaš pot? Kdo si ti, da si upaš tako drzno nastopati?« — »Jaz sem Smrt«, je odgovorila žena, »meni se ne more nihče ustavljati in tudi ti se boš moral pokoriti mojemu povelju!« — Velikan pa se ni hotel udati. Dvignil je pest in je udaril ženo tako močno po glavi, da se je zgrudila poleg nekega kamna na cesti. Velikan je odšel po svojih potih, Smrt pa je ležala poražena na tleh in je bila tako slaba, da se ni mogla niti ganiti. »Kaj bo«, si je mislila, »če bom morala ostati tu? Nihče več ne bo na zemlji umrl in tako polna bo ljudi, da ne bodo imeli več prostora stati drug poleg drugega.«

Med tem je prišel po cesti mladenič,

svež in zdrav, pel je veselo pesem in je bistro gledal okrog sebe. Ko je zapazil onemoglo ženico, je brž pristopil, jo je dvignil, dal ji je iz popotne steklenice piti ter je čakal, da bi prišla zopet do moči. Tujka si je polagoma toliko opomogla, da je mogla stati na nogah. — Vprašala je mladeniča: »Ali veš, kdo sem jaz in komu si zopet pomagal k življenju?« — »Ne«, je odvrnil mladenič, »ne poznam te.« — »Jaz sem Smrt«, je rekla, »nikomur ne prizanesem in tudi pri tebi ne morem delati izjeme. Da pa vidiš, kako sem ti hvaležna, te ne bom napadla nenadoma. Poslala ti bom prej svoje sluge, ki ti bodo povedali, kedaj pridem po tebe.« — »Prav«, je menil mladenič, »dobro bo zame, če bom vedel, kdaj nameravaš priti in bom vsaj dotlej varen pred tabo.« Nato je veselo odkorakal in je živel odslej brezskrbno tja v en dan.

Ali mladost in zdravje nista trajala večno. Prišle so bolezni in bolečine. — »Umrl ne bom«, si je mislil, »kajti Smrt bo poslala prej svoje sluge. Da bi ti muke polni dnevi že vendar minuli!« — Ko se je čutil zopet zdravega, je nadaljeval svoje prejšnje veselo življenje. Nekega dne mu je nekdo od zadaj potrkal po rami in ko se je obrnil, je zagledal za sabo Smrt, ki mu je govorila:

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Örezy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

In prav tedaj se je napovedala komtesa de Romaine.

Poslala je glas, da želi nemudoma govoriti z gospodom komisarjem. Par minut pozneje je vstopila, blede ko strah, oblečena v staro obnošeno obleko, z ogrinjalom čez ramena, ki je bilo vse prelahko za mrzli novemberski dan.

Gospod Cognard ji je viteški in uslužno popudil stol. Silno razburjena je bila in solze so ji silile v oči, ki jih je pa ponosno zadrževala.

»Prišla sem, gospod komisar«, je začela, vsa hripava od razburjenja, »ker sve, moja mati, grofica de Romaine, in jaz — v groznem strahu — ker — moj Bog!«

Trepetala je, da je komaj govorila. Z veliko nežnostjo in potrpežljivostjo ji je gospod Cognard ponudil kozarec vode. Pila je in ga hvaležno pogledala. Hladna voda ji je dobra dela.

»Prosim vas, gospodična, pomirite se!« jo je tolažil. »Veš sem vam na razpolago!«

»Radi brata sem prišla, gospod komisar«, je pravila, že precej bolj pomirjena. »Radi grofa Jack de Romaine. Izginil je —! Že cele tri dni ga nisve videli in tudi ničesar čuli o njem. In mati se boji —. Strašno se boji —.«

Oči so se ji razširile od groze, ni mogla več govoriti.

Gospod Cognard je tolažljivo posegel vmes in prepričevalno pravil:

»Nikakor se vam še ni treba bati najhujšega, gospodična! Taki mladi ljudje večkrat odidejo z doma, ne da bi materi in sestram povedali, kam gredo.«

»Ah — ampak, gospod komisar«, je pravila komtesa Mariette s tožnim glasom. »V našem slučaju so razmere izjemne! Naša mati je bolna, priklenjena na dom, in čeprav je brat bolj veseljak ko resnoben človek, jo ima vendarle celo rad in pride že radi nje vsako noč domov. Včasih je nadaljevala in rahla rdečica jo je oblila, »včasih ga pripelje gospodična Filipi v svoji kočiji.«

Tudi v torek je bilo tako. Čula sem, da je kočija obstala pri vratih. Videla sem luč, čula sem tudi bratov glas, ko se je poslavljaj od gospodične Filipi, in kako je kočija odropotala. Bila sem že v postelji, polnoč je že minila in čisto

Issetje lin
H. Zvezek

Res niste še na
ročni

Karl Mayove
knjige?

Ne čakajte, dokler
se še dobi. Nad
1000 knjig že raz-
prodanih, ostane
bo kmalu! Pihla
Tiskarna sv. Črila
»Maribor«

dvigniti, da bi stopil skozi vrata v hlev in si poiskal svojo pipo. Mahoma pa si je premislil. Vedel je, da sta konja legla, vedel pa je tudi, da bi takoj od potrebnega jima počitka vstala, če bi stopil kdo v hlev. Zato je mirno ostal, kjer je bil in je držal samo cev svoje pipe v ustih.

Predan je to videl skozi okno svoje sobe. Stopil je k hlapcu in ga vprašal: »Zakaj ne kadiš? Ali se ti je pipa razdrobila?«

»Ne, v hlev mi je zdrknila. Nočem konjev vzdramiti. Rajši bom počakal, da bomo šli zopet na delo.«

»Ti si vrl človek«, je rekel Predan in je dal hlapcu svojo, s srebrom okovano pipo. »Vzemi jo in jo obdrži za zahvalo! Tebi se bode gotovo dobro godilo. Kdor spoštuje počitek živine, bo pravičen tudi napram ljudem. Midva ostaneva, kakor upam, vselej skupaj!«

In tako se je tudi zgodilo.

DVE NARODNI BASNI.

Lisica je pogostila ježa. Zvečer ga ni pustila oditi in mu je ponudila prenočišče v svojem domu. Jež je pa le silil, da bi rajši šel domov in naposled se je res poslovil ter odšel. Lisica mu je od daleč sledila, ker bi bila rada videla, kakšna je njegova hiša, da je rajši tam kakor pa v njenem lepem stanovanju pod skalo. Videla je, da se je jež zrinil v neko luknjo v starem drevesu. Ko je pristopila, je čula, kako se je udobno iztegnil bo bukavih listih in polglasno zdihnil: »Moja hiša, moja svoboda!«

Ovca sreča volka, pa mu reče: »Ali se hočeš porazgovoriti z mano?« — Volk: »Vedno, kadarkoli hočeš!« — »Zakaj si mi danes zadavil jagnje?« — »Vidiš, to je bilo tako: V jutro sem žejen pristopil k vodi, kjer je bilo že tvoje jagnje. Prosil sem ga kakor oče: Dete moje, ne kali mi vode. Ali kaj, ni hotelo slušati. Pograbila me je jeza, saj bi tebe tudi, in sem ga zadavil. Potem sem ga pa moral snesti, da se ne usmrdi ob vodi. Drugič tega ne bom več storil. Samo pridi mi ti povedat, da je tvoje in dobro bo!«

dobro se še spominjam, da sem se čudila, kako tiho je prišel brat v hišo. Kajti nisem ga čula, kedaj ba bi bil odklenil vrata in stopil v vežo.

In druo jutro sem našla njegovo posteljo nedotaknjeno. Vobče da ni prišel domov, sem si mislila, in da se je spet odpeljal z gospodično Filipo. In od tistega jutra ga nisve več videli.

»In — hm — ali ste — hm — govorili z gospodično Filipo?« je poprašal komisar obotavljaje se.

»Ne, gospod!« je resnobno odgovorila komtesa Mariette. »Vi ste prvi, ki z njim govorim o tej zadevi. Mislim, da je tako najbolje. In da mi boedet že vi dali navodila, kaj naj storim.«

»Tako je, tako je!« je hitel pritrdjevati gospod Cognar, ves srečen, da komtesa Mariette zaupa v njegovo duhovitost in policijsko sposobnost. »Čisto prav ste storili! Name se lahko zanesete! Z največjo obzirnostjo bomo stvar preiskovali.«

Ali bi mi morebiti hoteli podati par podrobnosti o tem — eh — hm — obžalovanja vrednem dodoku?«

Komisar je začel izpraševati in križem popraševati in je na mah postal silno služben. Za gospodično de Romaine mu ni vedela nič posebnega več povedati, s prav zgledno potrpežli-

POMNI.

1. Voda je najbolj zdrava pijača.
2. Voda, mleko in kruh so za zdravje velike vrednosti.
3. Žganje je smrtna voda.
4. V kupici utone več ljudi kakor v morju.
5. Pijanec si sam grob kopije.
6. Nihče še ni postal po pijančevanju moder.
7. V vinskem sodu, v pivski čaši in v žganjski steklenici izvira potok revščine.
8. Skozi pivnico drži pot v bolnico, v hiralnico in v ječo.
9. Pijanec je grši od živali.
10. Alkohol izžene pamet iz glave, denar iz žepa, lakte skozi rokav, zdravje iz telesa, srečo in zadovoljnost iz hiše.

REŠITEV NALOG:

a) Vprašanja:

1. Solnčni žarek.
2. Ne gre, temveč nesejo ga.
3. Kadar si lačen.
4. Če več izda, kakor pa zasluži.
5. Dokler jo nosiš v obliki leda.
6. Dokler se ne prebudi.

b) Naloga: Položi vžigalce tako le: II V X.

NALOGE ZA PREMIŠLJEVANJE:

1. Tovarnar je imel 100 delavcev in delavk. Delavce je lahko postavil v 7 vrstah, tako da je bila vsaka vrsta enako dolga, delavke pa v 11 vrstah in tudi tu je bila vsaka vrsta enako dolga. Koliko je bilo delavcev in koliko je bilo delavk?

2. Pastir žene krave na pašo. Ena krava hodi pred dvema, ena med dvema in ena za dvema kravama. Koliko je bilo krav?

3. Oče je dal Tonetu določeno svoto dinarjev in prav toliko Tinetu. Če pomnoži Tone število svojih dinarjev s 6 in še 9 prišteje, Tine pa pomnoži svojo svoto z 9 in 6 odšteje, imata zopet oba enako število. Koliko dinarjev ima vsak?

4. Trije dečki počivajo na izletu. Dva imata s seboj čokolado in sicer prvi 5 kosov, drugi pa 3 kose. Tretji nima nič in prosi, naj bi mu dala prva dva tretjino vse čokolade za 8 Din. Delitev se je res izvršila in sedaj je nastalo vprašanje, kako naj si prva dva dečka porazdelita 8 dinarjev, da bo po pravici. Drugi deček je rekel: »Jaz dobim 3 dinarje, ker sem na razdelitev 3 kose, moj tovariš pa dobi 5 dinarjev, ker je dal na razdelitev 5 kosov.« Ali je bila ta razdelitev pravična?

SMEŠNICE.

Vseeno. Tinček pošljejo po vino. — Gostilničar ga vpraša, ali želi belega ali rdečega. — Tinček: »To je vseeno, ker je za slepca.«

2. Otroško pojmovanje. Otrok (materi): »Ljubi Bog mora biti zelo bolan.« — Mati: »Kako to?« — Otrok: »Ker je včeraj oče rekel, da je Bog poklical našega dobrega starega zdravnika k sebi!«

Drugače mišljeno. Mati je večkrat opomnila deco, naj na večer prav lepo molijo, da bodo lahko spali. Nekega večera je menil Tonček: »Mati, jaz ne bom več zvečer molil. Jaz sem poskusil in sem spal lahko tudi brez večerne molitve.«

Vredno premišljevanja. Triletni Franček, ko ga mati oblači: »Mama, kako je to pri konjih? Ali si v jutro sami obujejo podkve, ali pa to dela konjar?«

Modern otrok. Mati: »Kaj pa delaš s svojo punčko?« — Otrok: »Spat jo devam, mama. Lasi sem ji že spravila z glave, samo zob ji ne morem vzeti iz ust.«

Sokrivec. Gospod vidi, kako se izteguje mala deklica, da bi dosegla zvonec pri vratih neke hiše. Gospod ji hoče pomagati in pritisne na gumb zvonca. Kako se začudi, ko mu deklica reče: »Zdaj pa morava teči, vratar je zelo hud.«

Slaba razdelitev. Sinčka vprašajo doma, kako mu ugaja v šoli. »Oh«, vzdihne, »ure so tako dolge, odmori pa tako kratki.«

vostjo mu je venomer in zopet pripovedovala svojo zgodbo, kljub temu da ji je utrujenost govorila iz vsake besede.

Mož v sivi suknji je sedel v oddaljenem kotu sobe, ves čas se ni vtaknil vmes, le h koncu je nenadoma vprašal:

»Ali ste, komtesa, prepričani, da mladi gospod grof ni morebiti prišel domov, še preden ste čuli voz?«

Mariette de Romaine se je vidno prestrašila. Gotovo si ji niti sanjalo ni, da je razen nje in komisarja vobče še kdo drug v sobi. Ko je suhljati človek, v sivo oblečen, stopil iz svojega kota, so njena blede lica še bolj prebledela.

Kljub temu je še precej mirno odgovorila:

»O tem pa nisem prepričana, gospod! Spala sem že napol ob tistem času. Ropot voza me je zdramil. Le to vem, da brat isto noč ni spal v svoji postelji.«

Mož v sivi suknji ni več vprašal, umaknil se je nazaj v svoj kot. Pa kadarkoli je gospodična Mariette odslej pogledala v tisto smer, je srečala dvoje blelih, globokih, pa ostrih oči, ki so jo neprestano opazovale.

Končno je bilo popraševanje pri kraju, gospodična Mariette se je smela posloviti.

NA POLJANI — najboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še lo zimo prebere! Stane Din 25, vezana Din 38. Naroča se v Tiskarno sv. Cirila v Mariboru.